

3.3. Esmase kontakti loomine lapsevanemaga

LasteKS § 7 lg 1 alusel on lapse arengu ja kasvu loomulikuks keskkonnaks perekond. Esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal või last kasvataval isikul. Lapsevanemad on kõige olulisem allikas lapse heaolu tagamiseks. Enamasti tunnevad lapsevanemad oma last, tema käitumist ja seotud probleeme kõige paremini ja omavad kõige rohkem informatsiooni lapse ja tema olukorra kohta.

Lastekaitsetöötaja kontakti ja koostöösuhte loomine lapsevanematega toetab lapse arengut, heaolu ja toob kaasa vajaminevad positiivsed muutused. Abivajaduse eelhindamise etapis, kui lapsevanematel puudub varasem kokkupuude lastekaitsetöötajaga, võib kontakti võtmine olla vanemate jaoks ehmatahvatav ning ebameeldiv. Samuti, kui lapsevanematel on olemas varasem negatiivne kokkupuude lastekaitsetöötajaga, siis võivad lapsevanemad vältida ja keelduda koostöö tegemisest.

Vaatamata lapsevanemate esmastele reaktsioonidele on vajalik saavutada nendega kontakt ja koostöö, kuna see võimaldab viia sisse lapse peres vajaminevad muutused. Lastekaitsetöötaja ja lapsevanemate omavaheline koostöö tagab lapsevanemate informeerituse toimuvast. Lapsevanemate informeerimine tähendab, et lapsevanematele räägitakse edasiste sammudest ning rakendavatest võimelistest lahenduskäikudest. Samuti sõlmitakse koheselt lastekaitsetöötaja ja lapsevanema vahel kokkulepped, mis kuuluvad mõlemale osapoolale täimiseks. Kindlasti on vajalik lapsevanematele selgitada lastekaitsetöötaja rolli ja lastekaitsetööd laiemalt. Võrreldes lastega, võivad lapsevanemad vajada täiendavaid selgitusi seadustest, mille alusel lastekaitsetöötaja töötab.

Lapsevanematega esmase kontakti loomisel on oluline avatud ja sõbralik suhtlus, mil eriti suur rõhk on aktiivselt kuulamisel, kui lapsevanemad avaldavad oma mõtteid ja kirjeldavad oma seisukohti. Olukordade ja probleemide kirjeldamise puhul julgustage vanemaid avaldama oma mõtteid ning kaasa arutama võimalike lahenduste kohta. Taoline lähenemine tagab lapsevanemate suurema kaasatuse, lapsevanemad mõistavad lastekaitsetöötaja tegevust ja tehtavaid toiminguid ning vähendab vanemate hirmutunnet edasise koostöö suhtes. Kõike eelnevalt on soovitatav teha silmast silma kohtumisel, mis võimaldab lastekaitsetöötajal tajuda lapsevanemate emotsioone, hoiakuid ja kehakeele muutust erinevate teemade puhul.

Paratamatult võivad lapsevanemad mõista lapse vajadusi ja enda võimekust teisiti kui laps või lastekaitsetöötaja. Kui lapsevanemal on lapse jaoks olulistest valdkondades lastekaitsetöötajast erinev seisukoht, siis see võib viia konfliktini ja lapsevanem keeldub edasisest koostöö tegemisest lastekaitsetöötajaga. Koostöö vältimiseks võivad lapsevanemad kasutada passiivseid strateegiaid, mil näiteks ei vastata lastekaitsetöötaja kirjadele ega telefonikõnedele.

Taolises olukorras, kus lapsevanem keeldub lastekaitsetöötajaga suhtlemast või väldib seda, tuleb lastekaitsetöötajal leida lahendusi kuidas rääkida lapsevanema emotsioonidest, hirmudest ja selgitada välja, mis võivad olla vältiva käitumise laiemad tagamaad. Mõnel juhul ei pruugi vaatamata püüdlustele eelhindamise etapis saadagi kontakti lapsevanemaga. Seda tuleb käsitleda samuti kui olulist informatsiooni ning lapse abivajaduse hindamisel arvestada seda kui probleemi.